

Тому у соціокультурній діяльності варто розглядати взаємодію двох спрямованих назустріч ода одній сторін: суб'єкта соціокультурної діяльності (високопрофесійних фахівців галузі) і об'єкта (погляди, судження, характер, ментальні риси клієнтів, користувачів послуг). У процесі взаємодії постійно відбувається взаємовплив: суб'єкти передають свої враження думки, відношення, оцінки, модні вподобання об'єкту, а об'єкт змушений вносити певні відповідні корективи в свою діяльність.

Різноманіття можливих форм, засобів і методів реалізації програм у соціокультурній діяльності та сфері туризму, обумовлюють можливість для включення в неї широкого кола учасників з різними інтересами і ціннісними запитами. Аналіз роботи установ культури та туризму показує, що найпоширенішими прорахунками в організації їхньої діяльності є відсутність врахування суб'єктивних факторів впливу, відсутність зацікавленості значної частини населення у послугах соціокультурної сфери, а це унаслідку приводить до гальмування сталого розвитку соціокультурного сервісу та туризму.

Список використаних джерел

1. Гриценко О.А. Про реалізацію державної політики у галузі культури у сільській місцевості. Аналітичні матеріали до Всеукраїнської наради з питань розвитку культури (21. 06. 2007 р.).

2. Дозвілля в Україні. Теоретичні та емпіричні аспекти: Монографія. Київ: Видавничий центр ДАКККМ. 2003. 224 с.

3. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Туристичний комплекс Карпатського регіону України: Навч. посіб. Чернівці: Книга – XXI, 2008. 440 с.

4. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка Київ: Ун-т «Україна», 2005. 245 с.

5. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії. Чернівці: Книги-XXI, 2003. 595 с.

УДК 338.48

СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ КУРОРТУ ЯРЕМЧЕ

ОЛЕКСАНДР НОСИРЄВ

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
Україна*

Сьогодні Яремче – відомий низькогірний кліматичний та гірськолижний курорт, центр туризму і відпочинку на Прикарпатті. Місто оточено горами, які на півночі та півдні переходить у мальовничі пагорби, вкриті густими хвойними та листяними лісами. Яремчанський регіон – це популярний туристичний центр як зимового, так і літнього відпочинку. Курорт розташований у південно-західній частині Івано-Франківської області. Розвагу до смаку тут знайде навіть найвибагливіший турист у будь-яку пору року. Розмістившись на березі річки Прут, у мальовничій долині, зусібіч оточеній горами, Яремче приваблює туристів

казковими краєвидами, цікавими гірськими маршрутами, унікальними пам'ятками та магічним гуцульським колоритом.

Надзвичайна краса природи цих місць: схили гір, густо порослі лісом, гірські потоки, водоспади. І зимою і влітку – це край з прекрасними ландшафтами й чудовими кліматичними умовами. Але не тільки природні умови прикрашають Яремчу. Вона дуже цікава з етнічного погляду і відзначається самобутньою культурою, створеною гуцулами. І на Україні, і далеко за її межами відома художня продукція різьбярських, килимарських, керамічних та інших художньо-промислових колективів.

Перебуваючи у Яремче, цікаво буде оглянути унікальну дерев'яну церкву Св. Іллі, водоспади Пробій, Дівочі Сльози, скелю на правому березі ріки Прут; камінь та скелі Довбуша, музей імені митрополита А. Шептицького; музей етнографії та екології Карпатського краю; пам'ятку архітектури дерев'яний ресторан «Гуцульщина», побудований без жодного цвяха; вольєр з оленями та козулями та розташовану поблизу виставку «Карпати в мініатюрі».

У місті Яремче природною основою економіки є і залишається туристично-рекреаційна галузь, що і зумовлює майже повну відсутність великих промислових підприємств. Туристична галузь Яремчанщини є стратегічним напрямком розвитку регіону, важливим чинником динамічного збільшення надходження до бюджету, істотного позитивного впливу на стан справ у багатьох галузях економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво тощо). Туризм у Яремчанському регіоні сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку ринкових відносин, міжнародному співробітництву, залученню громадян до пізнання багатой природної та історико-культурної спадщини краю, збереженню екологічної рівноваги.

Яремчанщина має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та в'їзного туризму. Виходячи з наявних можливостей для розвитку туризму, зумовлених природними, історико-культурними, етнографічними особливостями, у регіоні розвиваються різноманітні види туризму, серед яких пріоритетними є гірськолижний, пішохідний, велосипедний, кінний, водний (рафтинг), оздоровчий, культурно-пізнавальний, екскурсійний та ін.

Сувенірні ринки Яремче є туристичними об'єктами, сферою торгівлі та робочих місць водночас. Це своєрідна «Мекка» народно-прикладного мистецтва. Тут представлені не окремі його види, а практично всі. З умілих і працюючих рук місцевих майстрів виходять писанки, різьблені, інкрустовані й випалені дерев'яні вази, шкатулки, тарелі, ложки, діжки, різноманітний керамічний посуд, куманці, кахлі, скульптурки, вишиті й ткані сорочки, рушники, килими й верети, ліжники, вироби з бісеру, металу й шкіри.

Головною місцевою дестинацією є водоспад Пробій, це справжнє диво природи з каскадом водоспадів. Пробій – один з найповноводніших водоспадів Карпат. Висота падіння води складає 8 м, кут нахилу – майже 45 градусів. Утворився він в нижній частині Яремчанського каньйону річки Прут, у місці виходу на поверхню стійких до ерозії гірських порід – ямненських пісковиків (верхні шари) та аргілітів і алевритів (нижні шари). Водоспад Пробій –

популярний туристичний об'єкт. Над водоспадом побудований міст заввишки 20 м, з якого стрибають за гроші найсміливіші місцеві жителі. Нижче водоспаду є розлога і глибока улоговина з відносно спокійнішою течією [1].

Низка науковців, які вивчали екологічний стан води річки Прут протягом останніх десятиліть, встановили, що якість її води у верхній течії (особливо в районі водоспаду Пробій) помітно погіршується. Причиною такого погіршення екологічної безпеки в регіоні може бути забруднення річки Прут на вивченій ділянці внаслідок посилення антропогенного навантаження на неї протягом останніх років. Основними забруднювачами Прутської екосистеми на цій ділянці є дифузні джерела. Неканалізована місцевість є причиною емісії органічних і біогенних сполук до річкового басейну [1].

Тут розташовані численні санаторії, у тому числі для хворих на туберкульоз легенів, будинки відпочинку, туристичні бази та готелі. Варіантів житла у Яремче великий вибір: від бюджетних номерів до розкішних котеджів. У високий сезон ціни за житло підвищуються, часом майже у 2 рази. Слабкі сторони діяльності суб'єктів готельного бізнесу на території Яремчанської міської ради, які можуть перешкоджати розвитку туризму: низька якість ночівлі, проблеми з водопостачанням, відсутність достатньої практичної туристичної інформації про територію, незнання власниками іноземних мов, непривабливість іміджу України в очах іноземців, відсутність бронювання. Системи, туристичні об'єкти та маркування маршрутів слабкі, а інфраструктура недосконала [2].

До сильних сторін розвитку туризму у Яремчі можна віднести: наявність цінних природних територій та Карпатського національного природного парку; наявність залізничного сполучення із Києвом, Івано-Франківськом, Львовом та іншими містами України; сильні позиції брендів «Яремче» (словесний бренд) та «Гуцульщина» (словесний бренд) у національному контексті. Також до сильних сторін слід віднести сприятливі кліматичні умови для туризму й розвитку кліматичного курорту; велику кількість різноманітних туристичних об'єктів; культурно-етнографічні особливості Гуцульщини зі збереженими традиціями, звичаями та обрядами, народними наявну туристичну інфраструктуру (кількісний аспект) та широкий сезон для туризму.

До стратегічних проблем розвитку туризму у Яремчі можна віднести:

- відсутність чіткої ідентифікації туристичних продуктів регіону та їхнього позиціонування на туристичному ринку;
- недовикористання можливостей для розвитку громади, недосконалу туристичну та комунальну інфраструктуру, в т.ч. благоустрій;
- відсутність маркетингової стратегії: немає візуальної впізнаваності Яремчанщини (в т.ч. туристичного бренду);
- відсутність системи просування туристичних можливостей регіону на вітчизняному та міжнародному ринках;
- недосконалість дорожньо-транспортної інфраструктури, комунальної інфраструктури, хаотичність забудови та візуального обличчя регіону, поганий рівень благоустрою;
- малу кількість атракційних місць і територій порівняно з туристичними потоками (наявними та перспективними)

- недостатній рівень якості надання послуг готельної та ресторанної сфери, якісних і безпечних послуг туристичного супроводу [3].

Стратегічні вектори розвитку туризму на території Яремчанщини мають бути спрямовані на:

- покращення комфорту відпочинку для туристів та якості життя для місцевих мешканців в умовах гуцульського колориту;
- підвищення впізнаваності курорту та бренду Яремчанщина серед вітчизняних та іноземних туристів;
- залучення сприятливих до навколишнього середовища інвестицій в розвиток туристичної сфери Яремчанщини;
- розширення числа та різноманіття робочих місць;
- збереження якості унікального мікроклімату й цілющого повітря та використання цих якостей в рекреаційно-туристичних цілях [3].

Список використаних джерел

1. Бойчук Б. Я., Кузик А. Д., Основні загрози екологічній безпеці ландшафтно-рекреаційного комплексу «Водоспад Пробій» у місті Яремче. *Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Екологічна безпека об'єктів туристично-рекреаційного комплексу»*. Львів : ЛДУБЖД, 2019. С. 140-141. URL: <https://tinyurl.com/43dtrw3z>

2. Стратегія розвитку туризму на території Яремчанської міської ради на період до 2027 року. Яремче, 2017. 86 с. URL: <http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Yaremche-Tourism-Development-Strategy.pdf>

3. Філюк С., Зарічняк А., Худик Н. Сучасний стан сільського, зеленого туризму на території Яремчанської міської ради. *Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України» (Івано-Франківськ, 6 грудня 2022 р.)*. Івано-Франківськ : ПНУ імені Василя Стефаника. 2022. С. 408-413. URL: <https://tinyurl.com/r3bc23z6>